

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

1. ด้านกายภาพ

1.1 ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือชุมชนหรือตำบล

เทศบาลตำบลชวมุง ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตำบลชวมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับการ จัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2552

ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของที่ว่าการอำเภอสารภี และห่างจากที่ว่าการอำเภอสารภีระยะทางประมาณ 8 กิโลเมตร ห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่ 12 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งสิ้น 10.265 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 6,447 ไร่ จำแนกเป็น

พื้นที่อยู่อาศัย จำนวน 1,325 ไร่

พื้นที่เพื่อการเกษตร จำนวน 5,010 ไร่

พื้นที่สาธารณะประโยชน์ จำนวน 112 ไร่

เทศบาลตำบลชวมุงมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลดอนแก้ว อำเภอสารภี

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลสันทราย อำเภอสารภี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลท่ากว้าง อำเภอสารภี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลสบแม่ข่า อำเภอหางดง

1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของเขตพื้นที่ตำบลมีลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม ไม่มีภูเขาหรือป่าไม้ มีถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 106 ตัดผ่านทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเทศบาลตำบล และมีแม่น้ำปิงไหลผ่านทางด้านตะวันตก

1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพอากาศมีลักษณะเช่นเดียวกับพื้นที่ทางภาคเหนือ โดยทั่วไปมี 3 ฤดู ดังนี้คือ

ฤดูฝน เริ่มประมาณเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม
ฤดูหนาว เริ่มประมาณเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์
ฤดูร้อน เริ่มประมาณเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน
มีอุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี 25 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย

38 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 20 องศาเซลเซียส

1.4 ลักษณะของดิน

ลักษณะดินในพื้นที่ตำบลขัวมุง เป็นดินร่วนปนทรายและดินตะกอน ซึ่งเกิดจากตะกอนดิน กรวด หิน ดิน ทราย อินทรีย์วัตถุที่น้ำพัดมาเกิดการทับถมของอินทรีย์วัตถุ มักจะเกิดตามที่ราบลุ่มริมแม่น้ำปิง

1.5 ลักษณะของแหล่งน้ำ

- บ่อน้ำตื้นส่วนบุคคล จำนวน 632 บ่อ ใช้การได้ 482 บ่อ
- บ่อน้ำตื้นสาธารณะ จำนวน 2 บ่อ
- บ่อบาดาลส่วนบุคคล จำนวน 1,287 บ่อ ใช้การได้ 1,282 บ่อ
- บ่อบาดาลสาธารณะ จำนวน 12 บ่อ

1.6 ลักษณะของไม้และป่าไม้

สภาพภูมิประเทศของเขตพื้นที่ตำบลขัวมุงมีลักษณะเป็นราบลุ่ม ไม่มีภูเขาหรือป่าไม้

2. ด้านการเมือง/การปกครอง

2.1 เขตการปกครอง

เทศบาลตำบลขัวมุง แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 10 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านป่าเตื่อ

หมู่ที่ 2 บ้านสันทรายก้อม

หมู่ที่ 3 บ้านปากเหมือง

- หมู่ที่ 4 บ้านท่ามะโอ
- หมู่ที่ 5 บ้านขัวมุง
- หมู่ที่ 6 บ้านห้วยดง
- หมู่ที่ 7 บ้านห้วยดง
- หมู่ที่ 8 บ้านไร่ดง
- หมู่ที่ 9 บ้านเตืองกเหนื่อ
- หมู่ที่ 10 บ้านเตืองกใต้

2.2 การเลือกตั้ง แบ่งเป็น 2 เขต ได้แก่

เขตที่ 1 ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านป่าเตื่อ

- หมู่ที่ 2 บ้านสันทรายก้อม
- หมู่ที่ 3 บ้านปากเหมือง
- หมู่ที่ 4 บ้านท่ามะโอ
- หมู่ที่ 5 บ้านขัวมุง

เขตที่ 2 ได้แก่ หมู่ที่ 6 บ้านห้วยดง

- หมู่ที่ 7 บ้านห้วยดง
- หมู่ที่ 8 บ้านไร่ดง
- หมู่ที่ 9 บ้านเตืองกเหนื่อ
- หมู่ที่ 10 บ้านเตืองกใต้

3. ประชากร

3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร (ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2564) ความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ย 221 คนต่อตารางกิโลเมตร ประชากรเฉลี่ย 537 คนต่อตารางกิโลเมตร

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร		
			ชาย	หญิง	รวม
1	บ้านป่าเตื่อ	289	264	322	586
2	บ้านสันทรายก้อม	256	286	329	615

3	บ้านปากเหมือง	169	176	216	392
4	บ้านท่ามะโอ	322	306	337	643
5	บ้านขัวมุง	271	286	287	573
6	บ้านหัวดง	262	252	264	516
7	บ้านหัวดง	195	203	235	438
8	บ้านไร่ดง	326	412	423	835
9	บ้านต๋องกเหนือ	262	257	301	558
10	บ้านต๋องกใต้	184	208	239	447
	รวมทั้งสิ้น	2,502	2,650	2,953	5,603

4. สภาพทางสังคม

4.1 การศึกษา

ในพื้นที่เทศบาลตำบลขัวมุง มีสถานศึกษาและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 2 แห่ง ระดับที่เปิดสอน ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนี้

ที่	ชื่อโรงเรียน	สังกัด	ระดับที่เปิดสอน	จำนวน ย้อนหลัง 2559
1	โรงเรียนบ้านปากเหมือง	สพฐ.	อ.1 – ม.3	260
2	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลขัวมุง	ทต.ขัวมุง	1 – 3 ปี	54

4.2 สาธารณสุข

มีสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ 2 แห่ง คือ

(1) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขัวมุง มีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน ดังนี้

- ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขัวมุง (นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ) จำนวน 1 คน
- เจ้าพนักงานสาธารณสุขชำนาญงาน จำนวน 1 คน

- เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขชำนาญงาน จำนวน 1 คน
- พยาบาลวิชาชีพ จำนวน 2 คน
- และอาสาสมัครสาธารณสุข จำนวน 103 คน

ให้บริการด้านการแพทย์และการสาธารณสุข โดยเฉพาะงานส่งเสริมสุขภาพ งานป้องกันและควบคุมโรค งานรักษาพยาบาลและงานฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งในและนอกชุมชน มีผู้ป่วยนอกมารับบริการโดยเฉลี่ย 1,000 คน/เดือน

(2) ศูนย์แพทย์ทางเลือกสารภี (แม่แก้วเรื้อน จิวหานัง อุดถัมภ์) สาขาโรงพยาบาลสารภี ให้การรักษา ฟื้นฟู และบำบัดผู้ป่วย โดยหลักการแพทย์แผนไทย อาทิเช่น การนวดเพื่อการรักษา การประคบสมุนไพร การอบสมุนไพร การจ่ายยาสมุนไพร

4.3 อาชญากรรม

-

4.4 ยาเสพติด

-

4.5 การสังคมสงเคราะห์

	-	จำนวนผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ช่วงอายุ 60 ปี – 69
ปี	จำนวน	890 คน	
			ช่วงอายุ 70 ปี – 79
ปี	จำนวน	246 คน	
			ช่วงอายุ 80 ปี – 89
ปี	จำนวน	159 คน	
			ช่วงอายุ 90 ปี – 69 ปี ขึ้น
ไป	จำนวน	15 คน	
			รวม 1,310 คน

- จำนวนผู้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ จำนวน 205 คน
- จำนวนผู้รับเบี้ยยังชีพผู้ป่วยเอดส์ จำนวน 12 คน

(ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2562)

5. ระบบบริการพื้นฐาน

5.1 การคมนาคมขนส่ง

เทศบาลตำบลชวมุง ตั้งอยู่ศูนย์กลางการคมนาคม มีถนนทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 106 ผ่านพื้นที่และอยู่ใกล้กับตัวเมืองเชียงใหม่ และเป็นเส้นทางผ่านระหว่าง เชียงใหม่ ลำพูน โดยมีถนนทางหลวงชนบท หมายเลข 4091 ผ่านหน้าสำนักงาน เทศบาลตำบลชวมุง ทำให้การคมนาคมไปยังอำเภอรอบ ๆ มีความสะดวกและรวดเร็ว รวมทั้งการส่งผลผลิตทางการเกษตรไปจำหน่ายในเมือง หรือมีพ่อค้ามารับซื้อถึงที่ มีรถโดยสารประจำทางผ่าน สายบ้านถวาย - ยางเนิ้ง

สำหรับการคมนาคมภายในเขตเทศบาลตำบลชวมุง มีถนนสายหลัก ทั้งสิ้น 2 สาย และถนนตามซอยต่างๆ อีก 156 สาย (ถนนลาดยาง จำนวน 36 สาย, ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก จำนวน 95 สาย, ถนนลูกรัง จำนวน 25 สาย)

5.2 การไฟฟ้า จำนวนครัวเรือนที่มี/ไม่มีไฟฟ้าใช้ ปี 2561

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	มีไฟฟ้า	ไม่มีไฟฟ้าใช้	ร้อยละ
1	บ้านป่าเตื่อ	284	284	-	12.08
2	บ้านสันทรายก้อม	234	234	-	9.95
3	บ้านปากเหมือง	154	154	-	6.55
4	บ้านท่ามะโอ	286	286	-	12.17
5	บ้านชวมุง	234	234	-	9.95
6	บ้านหัวดง	249	249	-	10.59
7	บ้านหัวดง	189	189	-	8.05
8	บ้านไร่ดง	318	318	-	13.54
9	บ้านเตื่องกเหนือ	221	221	-	9.41
10	บ้านเตื่องกใต้	181	181	-	7.71
รวม		2,350	2,350	2,350	100

หมายเหตุ

ผู้ใช้ไฟฟ้าจำนวน 10 หมู่บ้าน มีไฟฟ้าใช้ครบทุกหมู่บ้าน แยกได้ดังนี้

หมู่ที่ 1-8 ใช้ไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดเชียงใหม่ สาขาสารภี

หมู่ที่ 9-10 ใช้ไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดลำพูน

5.3 การประปา

จำนวนครัวเรือนที่มีน้ำประปาใช้/ไม่มีน้ำประปาใช้ ปี 2561

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน มีประปาใช้	ไม่มีใช้	ร้อยละ	
1	บ้านป่าเตื่อ	284	284	-	12.08
2	บ้านสันทรายก้อม	234	234	-	9.95
3	บ้านปากเหมือง	154	154	-	6.55
4	บ้านท่ามะโอ	286	286	-	12.17
5	บ้านขัวมุง	234	234	-	9.95
6	บ้านหัวดง	249	249	-	10.59
7	บ้านหัวดง	189	189	-	8.05
8	บ้านไร่ดง	318	318	-	13.54
9	บ้านเตื่องกเหนือ	221	221	-	9.41
10	บ้านเตื่องกใต้	181	181	-	7.71
รวม		2,245	2,350	2,350	2,350

5.4 โทรศัพท์ - โทรศัพท์ที่ใช้ในบ้าน จำนวน 954 ครัวเรือน

5.5 ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่ง และวัสดุ ครุภัณฑ์

ในพื้นที่ไม่มีศูนย์ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่ง และ

วัสดุ ครุภัณฑ์

6. ระบบเศรษฐกิจ

6.1 การเกษตร ในตำบลขัวมุงประชาชนมีอาชีพเกษตรกร ดังนี้

ประเภทการทำเกษตร	จำนวนครัวเรือน	จำนวนเนื้อที่ทำเกษตร
1. ทำนानอกเขตชลประทาน	2	1 ไร่
2. ทำสวนลำไย	512	2,091 ไร่ 3 งาน
3. ทำสวนผักชี	17	27 ไร่ 3 งาน
4. ทำสวนพริก	4	1 ไร่ 3 งาน
5. ทำสวนมะเขือยาว	1	1 ไร่
6. ทำสวนดอกคำฝอย	1	2 ไร่
7. ทำสวนผักพื้นเมือง	2	7 ไร่
8. พืชผักสวนครัว	1	1 ไร่

6.2 การประมง ในพื้นที่ไม่มีการทำประมง

6.3 การปศุสัตว์

- ฟาร์มไก่ไข่ นายเกรียงศักดิ์ คำวงศ์ษา ตั้งอยู่หมู่ที่ 7 บ้านหัวดง มี
ไก่ จำนวน 1 โรง จำนวน 10,000 ตัว

- ฟาร์มหมู ของนายสุพจน์ คำตื้อ ตั้งอยู่หมู่ที่ 8 บ้านไร่ดง มี
หมู จำนวน 5 คอก จำนวน 20 ตัว

6.4 การบริการ

ศูนย์แพทย์ทางเลือกสารภี (แม่แก้วเรือน จิวหานัง อุปลั้มภัก) สาขาโรงพยาบาล
สารภี ให้การรักษา ฟันฟู และบำบัดผู้ป่วย โดยหลักการแพทย์แผนไทย อาทิเช่น การ
นวดเพื่อการรักษา การประคบสมุนไพร การอบสมุนไพร การจ่ายยาสมุนไพร ตั้งอยู่หมู่ที่
9 บ้านเตี๋ยกเหนือ

6.5 อุตสาหกรรม

โรงงานประเภทที่ 2

- ห้างหุ้นส่วนจำกัด ดี เค ไทย เกษตรและอุตสาหกรรม ตั้งอยู่เลขที่ 99 หมู่ที่ 2 บ้านสันทรายก้อม ประกอบกิจการเกี่ยวกับการผลิตข้าวผง/นมถั่วเหลือง ผง และการทำไม้กวาด

- โรงอบลำไย นายบุญมา พงศ์คำมา ตั้งอยู่เลขที่ 60/1 หมู่ที่ 4 บ้านท่ามะโอ ประกอบกิจการเกี่ยวกับการอบลำไย

โรงงานประเภทที่ 3

- บริษัทวัชรวิเศษรัตนตั้งอยู่หมู่ที่ 5 บ้านขัวมุง ประกอบกิจการเกี่ยวกับ การเก็บถนอมอาหาร และการประกอบกิจการห้องแช่แข็ง

- โรงงานอบลำไย นายวรโชติ ตันวรรณ ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 บ้านท่ามะโอ ประกอบกิจการเกี่ยวกับการอบลำไย

- บั๊มน้ำมัน พี ที ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 บ้านท่ามะโอ ประกอบกิจการเกี่ยวกับบั๊มน้ำมัน

- บั๊มน้ำมันหยอดเหรียญ ของนายเทพ เสวันตุน ตั้งอยู่หมู่ที่ 8 บ้านไร่ตรง ประกอบกิจการเกี่ยวกับบั๊มน้ำมันหยอดเหรียญ

6.6 การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

- กลุ่มออมทรัพย์ หมู่ที่ 1 - 10
- กลุ่มวิสาหกิจชุมชนตัดเย็บเสื้อผ้า หมู่ที่ 9
- กลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้แกะสลัก หมู่ที่ 4
- กลุ่มเกษตรอินทรีย์ หมู่ที่ 6
- กลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ หมู่ที่ 2
- กลุ่มพัฒนาบทบาทสตรี หมู่ที่ 1 - 10
- กลุ่มอาสาสมัครพัฒนาชุมชนตำบล

6.7 แรงงาน

ประชากรในตำบลขัวมุงส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ รับจ้าง และ ทำการเกษตร ้วยทำงานส่วนมากจะออกไปทำงานนอกพื้นที่ตำบลขัวมุง

7. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

7.1 การนับถือศาสนา

ประชากรในพื้นที่เทศบาลตำบลชวโมง

ส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 99

ศาสนาคริสต์ ร้อยละ 0.5

และศาสนาอิสลาม ร้อยละ 0.5

เมื่อพิจารณาถึงข้อมูลทั่วไปทางการศาสนา และวัฒนธรรมจะพบว่า มีศาสนสถาน ดังนี้

ที่	ชื่อวัด / ศาสนสถาน	ที่ตั้ง	จำนวน	
			พระภิกษุ	สามเณร/นักบวช
1	วัดป่าเต็ง	หมู่ที่ 1 ตำบลชวโมง	พระภิกษุ 5	สามเณร 4
2	วัดศรีมูลเรือง	หมู่ที่ 3 ตำบลชวโมง	พระภิกษุ 2	สามเณร -
3	วัดปากเหมือง	หมู่ที่ 3 ตำบลชวโมง	พระภิกษุ 1	สามเณร 1
4	วัดชวโมง	หมู่ที่ 5 ตำบลชวโมง	พระภิกษุ 2	สามเณร -
5	วัดหัวดง	หมู่ที่ 7 ตำบลชวโมง	พระภิกษุ 2	สามเณร -
6	วัดไร่ดงพุทธาราม	หมู่ที่ 8 ตำบลชวโมง	พระภิกษุ 2	สามเณร 2
7	วัดอุทุมพราราม	หมู่ที่ 9 ตำบลชวโมง	พระภิกษุ 1	สามเณร 1

7.2 ประเพณีและงานประจำปี

ในพื้นที่เทศบาลตำบลชวมุง มีวัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญ และมีลักษณะการดำรงชีวิตของประชาชนเหมือนชาวเชียงใหม่ทั่วไป ซึ่งประเพณีที่สำคัญได้แก่ เดือนเมษายนหรือเดือนเจ็ด ตามการนับเดือนของชาวล้านนา มีประเพณีที่โดดเด่นคือ ประเพณีสงกรานต์ รดน้ำดำหัว และในเดือนพฤศจิกายนหรือเดือนยี่คือ ประเพณียี่เป็งหรือการลอยกระทง

7.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

ประชาชนในเขตเทศบาลได้ร่วมกันอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่

- การทำเครื่องจักรสาน
- ทำเก็น
- ตัดตุง

ฯลฯ

ประชาชนในเขตเทศบาลสื่อสารด้วยภาษาล้านนา

7.4 สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

- บ้านไม้ทรงไทยแบบจำลอง
- ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร
- ฯลฯ

8. ทรัพยากรธรรมชาติ

8.1 น้ำ พื้นที่ของตำบลชวมุง มีแม่น้ำปิงไหลผ่านทางด้านตะวันตก

8.2 ป่าไม้ ในพื้นที่ตำบลชวมุงไม่มีป่าไม้

8.3 ภูเขา ในพื้นที่ตำบลชวมุงไม่มีภูเขา

8.4 คุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ พื้นที่ในตำบลชวมุงส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มดินร่วนปนทราย และดินตะกอน